

Številka: 007-4/2015/2
Datum: 17. 2. 2015

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti
Direktorat za trg dela in zaposlovanje
Kotnikova ulica 28, Ljubljana

gp.mddsz@gov.si

Zadeva: Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev

Zveza: vaš dopis št. 0700-27/2013-38 z dne 3. 2. 2015

Spoštovani,

dne 3. 2. 2015 je Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k predlogu Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo naše pripombe na predloženo gradivo z vidika varstva osebnih podatkov.

K 9. členu

Po 9. členu je predvideno, da delodajalec od Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju zavod) pridobi informacije o tem, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne domače brezposelne osebe oziroma osebe, ki so glede dostopa do zaposlitve izenačene z državljanji Republike Slovenije. Čeprav sicer navedena zakonska določba ne bi mogla predstavljati podlage za posredovanje osebnih podatkov o osebah, katerih podatki se vodijo v evidenci brezposelnih oseb zavoda, pa IP priporoča tudi jasno zakonsko opredelitev v 2. odstavku 9. člena, da se obvestilo delodajalcu posreduje brez navedbe osebnih podatkov, ki se nanašajo na brezposelne osebe.

K 35., 36. ter 37. členu

Navedeni členi vsebujejo nabor podatkov, ki jih bodo morali delodajalci posredovati ob prijavi izvajanja storitev podjetij s sedežem v državi članici EU, EGP ali Švicarski konfederaciji (35. člen), prijavi izvajanja kratkotrajnih storitev izvajalcev iz tretjih držav (36. člen) ter ob prijavi kratkotrajnega dela zastopnika (37. člen). V vseh navedenih členih so med kategorijami podatkov navedeni tudi osebni podatki o:

- odgovorni osebi delodajalca (2. točka 4. odstavka 35. člena ter 3. točka 4. odstavka 36. člena);
- napoteni delavci (3. točka 4. odstavka 35. člena ter 4. točka 4. odstavka 36. člena);
- zastopniku (4. točka 3. odstavka 37. člena).

Navedena določila določajo vsebino prijav, posredno pa s tem vsebino posameznih evidenc, zato IP predlaga, da se pri tem v navedenih točkah 35., 36. ter 37. člena zakona opredeli nabor osebnih podatkov, ki jih o posamezniku kadar gre za fizično osebo, ki nima statusa podjetnika ali zasebnika, vsebuje vloga (na primer: osebno ime).

K 43. členu

Po tej določbi zavod v postopku izdaje enotnega dovoljenja ter modre karte EU zavrne podajo soglasja k enotnemu dovoljenju ali modri karti EU oziroma dovoljenja za sezonsko delo ne izda, če obstajajo razlogi za sum, da tujec v Republiki Sloveniji ne bo opravljal dela, za katerega naj bi se podalo soglasje oziroma izdalo dovoljenje za sezonsko delo. Pri tem 2. odstavek istega člena določa, da zavod obstoj razlogov iz prejšnjega odstavka ugotavlja na podlagi podatkov, pridobljenih iz uradnih evidenc in listin, predloženih v postopku izdaje

enotnega dovoljenja, modre karte EU ali dovoljenja za sezonsko delo. Ker bo navedena zakonska določba predstavljala podlago za pridobivanje tudi osebnih podatkov iz uradnih evidenc za namene, kot so določeni v 1. odstavku tega člena, bi bilo potrebno zaradi siceršnje ohlapnosti pogoja, zaradi katerega lahko zavod zavrne izdajo soglasja (sum, da tujec v RS ne bo opravljal dela), jasno opredeliti uradne evidence, iz katerih bi lahko zavod pridobil podatke, ki bi izkazovali obstoj pogoja, ob katerem je dopustno soglasje oziroma dovoljenje zavrniti (npr. sklicujoč se na posamezne evidence iz 1. odstavka 49. člena).

K 44. členu

Po 3. odstavku 44. člena lahko zavod v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu, od inšpektorata za delo in Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) pridobiva podatke iz njihovih evidenc o pravnomočno zaključenih postopkih o prekrških zoper tujce, delodajalce, tuje delodajalce, delodajalce iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, naročnike storitve ter naročnike dela.

Kateri so tisti prekrški in sankcije zanje, ki bodo lahko podlaga za umik soglasja, razveljavitev dovoljenja, zavrnitev podaje dovoljenja oziroma podaje soglasja s strani zavoda in bodo tako vplivali na odločitev zavoda, zakon taksativno določa v 38., 40. ter 42. členu. Po oceni IP bi bilo tako potrebno dostop do podatkov iz prekrškovnih evidenc, ki jih vodi inšpektorat za delo ter FURS, omejiti izključno na pridobivanje podatkov o pravnomočno zaključenih prekrškovnih postopkih, ki skladno z določbami zakona lahko vplivajo na odločitev zavoda v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu.

Skladno s 4. odstavkom 44. člena inšpektorat za delo in FURS o pravnomočno zaključenih postopkih o prekrških zoper delodajalca, tujega delodajalca, delodajalca iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, naročnika storitev ter naročnika dela, ki vplivajo na zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev po tem zakonu, tekoče obveščata zavod in upravno enoto, ki vodita evidenco o prekrških.

Kot to velja za 3. odstavek 44. člena bi moralo biti na enak način, tudi posredovanje podatkov s strani inšpektorata za delo oziroma FURS na podlagi 4. odstavka 44. člena omejeno izključno na prekrške, ki vplivajo na umik soglasja (38. člen) oziroma razveljavitev dovoljenja (40. člen), pri čemer se zdi vnaprejšnje posredovanje podatkov o pravnomočno izrečenih sankcijah v prekrškovnih postopkih, ki bi lahko vplivali na izdajo soglasja oziroma dovoljenja po 42. členu, glede na pravico zavoda, da pred izdajo dovoljenja oziroma soglasja te podatke pridobi že na podlagi 3. odstavka 44. člena, prekomerna in predstavlja obdelavo osebnih podatkov na zalogo, kar je v nasprotju z načelom sorazmernosti.

Glede na razmejitev pristojnost zavoda ter upravnih enot v postopkih po tem zakonu, IP tudi ne vidi ustrezne zakonske rešitve v tem, da je inšpektorat za delo ter FURS o pravnomočnih odločitvah o ugotovljenih prekrških poleg zavoda obveščata tudi upravno enoto, še manj pa je po oceni IP izkazana potreba po tem, da upravna enota o tem vodi ločeno evidenco o prekrških.

IP na tem mestu tudi ugotavlja na nedosledno izpeljavo 4. odstavka 44. člena, ki predvideva, da tudi zavod vodi evidenco o prekrških, saj v nadaljevanju (v določbah 47. in 48. člena) te evidence podrobno ne ureja, zato iz zakonodajnega gradiva ni jasno, ali je želel zakonodajalec poleg posebnih evidenc na inšpektoratu in FURS, dati podlago za vodenje evidence o prekrških ter kaznivih dejanjih tudi pri zavodu. Vkolikor je namen zakonodajalca, da se vodijo posebne evidence o prekrških tudi na zavodu, pa IP poziva k razmisleku o potrebnosti vodenja prekrškovne evidence, ki bi jo na podlagi posredovanih podatkov s strani inšpektorata za delo ter FURS na podlagi 4. odstavka 44. člena vodil zavod. Ker zavod na podlagi 3. odstavka 44. člena za potrebe postopkov, ki jih vodi po tem zakonu, od inšpektorata za delo in FURS pridobiva podatke iz njihovih evidenc o pravnomočno zaključenih postopkih o prekrških, se zdi potreba po vodenju teh evidenc tudi na zavodu, odveč. Še posebej to velja ob siceršnji pravici zavoda do neposrednega vpogleda v prekrškovne evidence inšpektorata za delo ter FURS po 4. odstavku 47. člena. Poleg tega bi zakon moral pri tem jasno opredeliti nabor osebnih podatkov, ki jih ta evidenca vključuje, namene zaradi katerih se smejo ti podatki obdelovati, kot tudi rok hrambe teh podatkov (nabor podatkov, kot jih določa 9. odstavek 48. člena se namreč nanaša na evidenco, ki jo skladno s 3. odstavkom 47. člena vodita inšpektorat za delo in FURS).

K 47. členu

Kot izhaja iz 3. in 5. odstavka tega člena, naj bi inšpektorat za delo in FURS vodila posebno evidenco o pravnomočno zaključenih postopkih o prekrških zoper tujce, delodajalce, tuje delodajalce, delodajalce iz 1. odstavka 35. člena tega zakona ter naročnike del, ministrstvo, pristojno za pravosodje pa posebno evidenco o pravnomočnih obtožnicah ter pravnomočnih obsodbah zaradi storitve, v 5. odstavku 47. člena naštetih, kaznivih dejanj. Kot izhaja iz 4. in 6. odstavka 47. člena naj bi imel zavod neposreden vpogled v podatke iz teh evidenc, ki bi jih zavod potreboval v postopkih odločanja po tem zakonu.

Neposreden vpogled v prekrškovne evidence FURS ter inšpektorata za delo ter ministrstva, pristojnega za pravosodje, kadar je organ tudi sicer upravičen pridobivati podatke iz te evidence, se z vidika varstva osebnih podatkov, ne zdi problematičen. Vendar IP pri tem opozarja na to, da vsebina podatkov, ki jih bodo te evidence vsebovale in so opredeljeni v 9. in 10. odstavku 48. člena lahko vključujejo izključno podatke, ki se nanašajo na prekrške ter kazniva dejanja, ki lahko skladno z določbami 38., 40. ter 42. člena vplivajo na odločitev zavoda.

5. odstavek 47. člena določa, da ministrstvo, pristojno za pravosodje, za namen podaje soglasjih v postopkih izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve in za namen odločanja o izdaji dovoljenj za sezonsko delo, vodi evidenco o vloženi pravnomočnih obtožnicah in o pravnomočno obsojenih posameznikih zaradi storitve kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitve pravic iz obveznih socialnih zavarovanj.

Glede na to, da bo lahko razlog za zavrnitev izdaje dovoljenja za sezonsko delo ter podajo soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi skladno s 6. odstavkom v povezavi s 3. odstavkom 42. člena izključno pravnomočna obsodba delodajalca, tujega delodajalca ali naročnika dela oziroma fizična oseba, ki je pri navedenih subjektih pri AJPES vpisana kot zastopnik, ustanovitelj, lastnik ali družbenik, zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, kršitve pravic iz obveznih socialnih zavarovanj ali nezakonitega zaposlovanja v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, potreba po vodenju posebne evidence tudi o vloženi pravnomočnih obtožnicah ni izkazana, niti utemeljena, kot tudi ne potreba po neposrednem vpogledu v evidenco ministrstva, ki bi vsebovala podatke o vloženi pravnomočnih obtožnicah, s strani zavoda, kot to določa 6. odstavek 47. člena zakona.

K 48. členu

Vkolikor se bodo v evidenci o delodajalcih in naročnikih storitev (4. odstavek 48. člena) med podatki iz 6. točke 4. odstavka – podatki o soglasjih k enotnim dovoljenjem, modri karti EU, pisnim odobritvam, o dovoljenjih za sezonsko delo, o potrdilih o prijavi dela ter datumu izdaje – vodili tudi osebni podatki o fizičnih osebah, ki nimajo statusa podjetnika ali zasebnika, bi moral zakon nabor teh podatkov konkretnije opredeliti.

Enako kot to velja za 6. točko 4. odstavka, bi moral biti v 48. členu jasno opredeljen nabor osebnih podatkov, ki so del:

- evidence o tujih delodajalcih (5. odstavek 48. člena) in se nanašajo na soglasja za napotene delavce ter potrdila o prijavi dela (4. točka)
- evidence o delodajalcih iz prvega odstavka 35. člena tega zakona (6. odstavek 48. člena) in se nanašajo na odgovorno osebo delodajalca (2. (pravilno 3.!) točka) ter imenovanega napotene delavca, ki bo vez med tujim delodajalcem in pristojnimi nadzornimi organi (3. (pravilno 4.!) točka);
- evidence o tujih delodajalcih iz prvega odstavka 36. člena tega zakona (7. odstavek) in se nanašajo na odgovorno osebo naročnika in izvajalca storitve (3. točka);
- evidence o izdanih enotnih dovoljenjih, modrih kartah EU in pisnih odobritvah (11. odstavek 48. člena) in se nanašajo na tujce v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev (3. točka);
- evidence o tujcih, ki v Republiki Sloveniji prebivajo iz drugih razlogov kot je zaposlitev, samozaposlitev ali delo (12. odstavek 48. člena) in se nanašajo na tujca v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev (2. točka).

Iz razlogov, ki so bili navedeni v pripombah IP na 47. člen, tudi med podatki v evidenci iz 10. odstavka 48. člena z vidika potrebnosti posega v informacijsko zasebnost posameznikov ni upravičeno vodenje podatkov o pravnomočnih obtožnicah.

Glede na to, da bo zavod pri svojem odločanju v okviru pristojnosti, ki so mu dane na podlagi tega zakona, smel na podlagi 38., 40. ter 42. člena upoštevati podatke v zvezi s pravnomočno zaključenimi postopki v zvezi s taksativno naštetimi prekrški ter pravnomočne obsodbe le za določena kazniva dejanja, bi morala biti vsebina evidenc, iz 9. in 10. odstavka 48. člena omejena izključno na te prekrške oziroma kazniva dejanja bodisi v 3. oziroma 5. odstavku 47. člena, bodisi v 9. in 10. odstavku 48. člena.

V 13. odstavku 48. člena je določeno, da se podatki iz evidenc iz tega člena hranijo dve leti po poteku veljavnosti enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve, dovoljenja za sezonsko delo, potrdila o prijavi dela ali dve leti po prijavi začetka izvajanja storitev in se nato arhivirajo. Glede na to, da zakon daje podlago za vodenje posebnih evidenc na inšpektoratu za delo, FURS ter ministrstvu za pravosodje, bi moral biti rok hrambe podatkov v evidencah iz 9. in 10. člena omejen na čas, v katerem pravnomočno izrečene sankcije za prekrške ter pravnomočne obsodbe za določena kazniva dejanja skladno s 1., 2., 3. ter 4. odstavkom 42. člena vplivajo na odločitev zavoda, ki sme zavrniti izdajo dovoljenja za sezonsko delo ter podajo soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju, modri karti ali pisni odobritvi.

K 49. členu

Iz razlogov, ki so bili navedeni v pripombah IP na 47. člen, tudi nabor podatkov v evidenci iz 7. točke 1. odstavka 49. člena ne bi smel vključevati podatkov o pravnomočnih obtožnicah.

V 2. odstavku je določano, da zavod zbirko podatkov iz prvega, drugega, tretjega, četrtega, petega, šestega, sedmega in osmega odstavka prejšnjega člena na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, poveže z zbirkami podatkov iz prejšnjega odstavka.

V navedenem odstavku je predvideno povezovanje zbirk osebnih podatkov, ki jih vodi zavod in so opredeljene v 1. do 8. odstavku 48. člena tega zakona z zbirkami podatkov iz 1. odstavka 49. člena, pri čemer IP ugotavlja, da je zakonodajalec pri taksativnem naštevanju zbirk iz 48. člena upošteval prepoved iz 85. člena ZVOP-1, ki določa, da je prepovedano povezovati zbirke osebnih podatkov iz kazenske evidence in prekrškovnih evidenc z drugimi zbirkami osebnih podatkov. Vendar IP ugotavlja, da zakonodajalec ni upošteval te prepovedi pri pavšalnem sklicevanju na 1. odstavek 49. člena, v katerem sta v 6. in 7. točki navedeni prekrškovni ter kazenska evidenca saj bi moral 2. odstavek 49. člena izključiti povezovanje zbirk zavoda iz 1. do 8. odstavka 48. člena z zbirkami iz 6. in 7. točke 1. odstavka 49. člena.

Drugih pripomb na predloženo gradivo IP nima.

Lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka